

Фінансове право: навчальний посібник / Білошкурська З. П., Курило В. І., Курило І. В., Машковська Л.В., Пасека М.О. -Умань: ВПЦ «Візаві», 2024. - 556 с. Ум.друк.арк. 32,32.

Рекомендовано як навчальний посібник для здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів Вченою радою Уманського національного університету садівництва (протокол від « 30 » травня 2024р. № 7).

Рецензенти:

Кравчук М.Ю. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету.

Олійник О.В. – доктор юридичних наук, професор кафедри правового забезпечення безпеки бізнесу Державного торговельно-економічного університету, старший науковий співробітник.

Авторський колектив:

Курило В.І. – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, заслужений юрист України, завідувач кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Мушенко В.В. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Білошкурська З.П. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін Уманського національного університету садівництва.

Пасека М.О. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін Уманського національного університету садівництва.

Ф-59. Фінансове право України: навчальний посібник.

У навчальному посібнику детально розглянуті питання фінансово-правових відносин, публічної фінансової діяльності, правові засади організації фінансового контролю в Україні; бюджетне право і бюджетний процес, правове регулювання публічних доходів та видатків в Україні, грошового обігу та безготівкових розрахунків в Україні, регулювання ринків фінансових послуг, правові засади валютного регулювання та валютного контролю, питання фінансової відповідальності у системі юридичної відповідальності.

Навчальний посібник розрахований на здобувачів вищої освіти юридичних та аграрних ВНЗ, які вивчають фінансове право як нормативну дисципліну. Він дасть змогу отримати фундаментальні знання з фінансового права, а також може бути корисним для практичних працівників, діяльність яких пов'язана із фінансовими правовідносинами.

УДК 347.73.

© Курило В.І. 2024 рік
© Мушенко В.В. 2024 рік
© Білошкурська З.П. 2024 рік
© Пасека М.О. 2024 рік

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФІНАНСОВЕ ПРАВО ТА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	10
Тема 1. Загальна характеристика фінансового права.	10
1.1. Предмет і методи фінансового права.	10
1.2. Система та джерела фінансового права.	12
1.3. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.	13
Тема 2. Правове регулювання фінансів та фінансової системи.	18
2.1. Поняття фінансів та фінансової системи.	18
2.2. Правове регулювання фінансової системи України.	23
2.3. Фінансова система України як складова міжнародної фінансової системи.	26
Тема 3. Правове регулювання публічної фінансової діяльності.	30
3.1. Поняття, принципи та методи публічної фінансової діяльності	30
3.2. Правові форми публічної фінансової діяльності.	37
3.3. Правові повноваження органів державної влади, що забезпечують здійснення публічної фінансової діяльності.	39
3.4. Правові повноваження органів місцевого самоврядування у сфері фінансової діяльності.	59
3.5. Діяльність міжнародних фінансових інституцій.	63
Тема 4. Правові засади фінансового контролю в Україні.	70
4.1. Поняття, принципи та завдання фінансового контролю.	71
4.2. Види фінансового контролю.	75
4.3. Методи фінансового контролю.	77
4.4. Правові повноваження системи органів державного фінансового контролю. Органи державного фінансового контролю загальної та спеціальної компетенції.	84
4.4.1. Правовий статус та правові повноваження органів державного фінансового контролю загальної компетенції.	85
4.4.2. Правовий статус та повноваження органів державного фінансового контролю спеціальної компетенції.	88
Тема 5. Загальна характеристика фінансово-правової відповідальності.	108
5.1. Поняття, принципи та функції фінансово-правової відповідальності.	108
5.2. Фінансове правопорушення: поняття, склад, види.	122
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.	132
Тема 6. Бюджетне право та бюджетні правовідносини.	132
6.1. Поняття та значення бюджету для функціонування держави.	132
6.2. Бюджетне право та бюджетні правовідносини. Бюджетне законодавство.	139
Тема 7. Бюджетна система України. Бюджетні повноваження держави та органів місцевого самоврядування.	144
7.1. Бюджетна система України: поняття та принципи	144
7.2. Бюджетна класифікація. Склад бюджету: фонди, доходи, видатки.	151
7.3. Бюджетні повноваження держави та органів місцевого самоврядування.	161
7.4. Правові засади розподілу доходів і видатків за різними ланками бюджетної системи.	164
7.5. Правові засади організації міжбюджетних відносин.	171
Тема 8. Законодавче забезпечення бюджетного процесу в Україні.	177
8.1. Поняття, зміст та стадії бюджетного процесу.	177

8.2. Порядок складання проекту бюджетів.	181
8.3. Розгляд та прийняття Державного бюджету України.	189
8.4. Виконання бюджетів.	201
8.5. Бухгалтерський облік та звітність про виконання Державного бюджету.	210
Тема 9. Правовий режим цільових публічних фондів коштів.	214
9.1. Поняття та класифікація цільових публічних фондів коштів	214
9.2. Правові засади організації та діяльності Пенсійного фонду України.	216
9.3. Порядок правового забезпечення загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.	221
9.4. Правові засади функціонування Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.	225
9.5. Правові гарантії у сфері соціального захисту та реабілітації інвалідів.	229
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ДОХОДІВ ТА ВИДАТКІВ В УКРАЇНІ. ПОДАТКОВЕ ПРАВО ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ.	234
Тема 10. Правові засади регулювання публічних доходів та видатків, їх система.	234
10.1. Правові засади регулювання публічних доходів.	234
10.2. Поняття публічних видатків, особливості правового регулювання відносин у галузі видатків.	239
10.3. Правові засади бюджетного фінансування.	245
10.4. Правові засади кошторисно-бюджетного фінансування.	252
10.5. Правові засади фінансування за програмно-цільовим методом.	256
10.6. Фінансова дисципліна у галузі бюджетних відносин.	259
Тема 11. Податкове право та податкова системи України.	267
11.1. Поняття, значення та функції податків	267
11.2. Податкове право: поняття й особливості.	277
11.3. Податкові правовідносини.	280
11.4. Джерела податкового права. Поняття податкового закону	286
11.5. Податкова система України.	294
11.6. Міжнародне податкове право та його принципи.	298
Тема 12. Відповідальність за порушення податкового законодавства.	303
12.1. Кваліфікаційні ознаки податкового правопорушення.	303
12.2. Фінансові санкції за порушення податкового законодавства	310
12.3. Адміністративна відповідальність за порушення податкового законодавства.	314
12.4. Кримінальна відповідальність за порушення.	318
Тема 13. Правовідносини у сфері публічного кредиту. Державний і муніципальний борги.	320
13.1. Поняття і функції публічного кредиту. Державний борг.	320
13.2. Форми державного кредиту.	327
13.3. Нормативно-правове забезпечення відносин у галузі державного боргу.	335
13.4. Порядок здійснення запозичень до місцевих бюджетів України.	341
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ГРОШОВОГО ОБІГУ ТА РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.	352
Тема 14. Фінансово-правове регулювання ринків фінансових послуг.	352
14.1. Правове регулювання ринків фінансових послуг.	352
14.2. Повноваження Національного банку України як державного регулятора на ринку фінансових послуг.	355
14.3. Банківська діяльність і банківська система.	363
14.4. Правові засади організації банківського нагляду та застосування юридичної відповідальності за порушення банківського законодавства.	369

14.5. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України як державний регулятор на ринку фінансових послуг.	374
14.6. Діяльність небанківських фінансових установ на ринку фінансових послуг.	376
14.7. Правові засади здійснення фінансового моніторингу.	388
Тема 15. Правове регулювання грошового обігу та безготівкових розрахунків в Україні.	397
15.1. Грошовий обіг та грошова система України. Грошова реформа.	397
15.2. Фінансово-правові засади організації платіжних систем в Україні.	402
15.3. Правове регулювання відносин у сфері готівкового обігу та здійснення розрахунково-касового обслуговування.	407
15.4. Правовий режим банківських рахунків.	415
15.5. Порядок організації безготівкових розрахунків в Україні.	425
15.6. Відповідальність за правопорушення у сфері готівкових та безготівкових розрахунків.	434
15.7. Правові засоби забезпечення зберігання грошової готівки.	440
Тема 16. Правові засади валютного регулювання та валютного контролю.	449
16.1. Поняття валюти й валютних операцій.	449
16.2. Організація валютного регулювання.	457
16.3. Валютний контроль.	469
16.4. Відповідальність за порушення валютного законодавства.	473
16.5. Організація боротьби з приховуванням валютної виручки за кордоном.	483
Тематика практичних занять.	492
Перелік екзаменаційні питань.	503
Тестові завдання.	507
Методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських занять та написання рефератів.	533
Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти та підготовки до підсумкового модульного контролю (іспиту).	542
Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.	547
Шкала оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти.	548
Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.	549
Список рекомендованих джерел.	551